

KOLOZSVÁRI SZINHÁZI KÖZLÖNY.

Kolozsvártt, febr. 20. 1860.

NAPI LAP.

83-ik szám.

Előfizetési ár:
(Február 16-tól, a szinidény végéig.)
Helyben háshoz hordva 1 frt. 30 kr.
Videkre postán küldve 1 „ 50 „ osztr. ért.

Mindenemű hirdetések elfogadtatnak: kétszer
hasábozott sorért 5 ujkr., ismétléseknél 3
ujkr.
Kincstári díj minden hirdetéstől 30 ujkr.

A lapunkrai előfizetési öszleteket e folyó-
ló 25-ig annyival is inkább kérjük Stein János
úrhoz beküldeni, mert fölösleges példányokat a határ
ellen a határ-ellenőrzések miatt nem
nyomathatunk.

Száz kancsuka egy csokért.

Történelmi bevezető Papp Miklóstól.

(Folytatás.)

„Irázatlan haragra lobbant ellened!”
„Kétségen kívül elítélt. . . .”
„Nincs különben.”
„Halálra . . . beszélj Letort nyugodtnak
találsz . . . nemde halálra ítélt?”
„Nem egészen, — szerintem azonban még
borzasztóbbra!”
„Beszélj, . . . ne kínozz té is!”
„Száz kancsuka ütésre. . . .”
„Hah! jól hallattam-e?! engem száz kancsuka
csapásra, engem Villebois marquis fiát! ah ez
több lenne száz halálnál!”
„Visszavonhatatlanul van pedig kimondva, a
cász is aláírta!”
„Végem van! . . . hát nem tettem-e én annyi
szolgálatot Péter cásznak, hogy halából legalább
golyóval öletne meg!”
E perczen lépett be egy másik orosz tiszt, hat
fegyveres testőr kíséretében, jelentve a kapitánynak,
hogy a cász magához rendelte kihallgatás végett.
Villebois követte a tiszte.

A cász együtt volt nejével a kihallgató te-
remben.

A mint belépett Armin kapitány, a cásznő
arozát harag-biz láta el.

Olyan szép volt e perczen Katalin cásznő.
„Lépjön közelebb Villebois Armin kapitány,
s számoljon hogyan végezte küldetését?”

E kérdés a legnagyobb zavarba hozta a
foglyot, nem tudott mit felelni.

„Nos, nem nyerek választ?” kérde szigorú
arczczal Péter cász.

„Engedjen meg, Sire, ha kérdése zavarba
hozott, . . . én nem tudok számolni, a felséged
sürgönye még érintetlenül áll tárczámban. . . .”

„S miért nem adta át a cásznőnek?”

„Kegyelem, Sire . . . én nem tudom mi tör-
tént velem, csak annyira emlékezem, hogy ál-
modtam, s álmomban a mennyországban jártam
. . . . az angyalok alvának éppen . . . s köztök
egy istennő . . . ah minő szép volt e kép, Sire!
En nem állhattam ellent a varázsnak, térdre om-
lottam ennyi szépség előtt őt imádni, azután oda
hajoltam arczához. . . .”

„Elég elég! . . . ne folytassa a kapitány ur
tovább álmát . . .” szolt Katalin cásznő kevéssé
szelidebb arczczal, s azután félig mosollyal így
folytatá: Az efféle álmak az orosz ud-
varnál, mint az öné is, száz kancsuka ütessel
szoktak büntettetni, . . .”

„Sajnálom önt, Villebois, de a cásznő aka-
ratának alá kell vetni magamat.”

„Hogyan Sire. . . .

„Semmi szín alatt nincs kegyelem!”

„Inkább halált felséges asszonyom!” kiálta térdre omolva a czárné előtt.

Inkább akár mi más halált, csak ne e becselenítőt!”

„Meg kell lenni, még pedig most rögtön.”

Osszehivatott az egész udvar.

Az irtózatos kanesuka ott fektült az asztalon...

A helyett azonban, hogy valamelyik kozákra bízott volna a végrehajtás, a czárnő mindenkinek csodálatára maga fogta kezébe a kanesukát.

E perczen oda borult az udvár hölgyek köztül Feodora ismét a czárnő lábaihoz kegyelemért esdekeln.

Mind hiába!

A czárnőnek nem szabad soha visszavonni szavát. . . .

Le kellett vetni tisztí egyenruháját Villeboisnak, s úgy letérdelni a czárnő előtt, ki mint egy büntető angyal állt ott kanesukával kezében. (Vége köv.)

Péter czár Bécsben.

(1697.)

Ezer hatszáz kilenczvenhetedik évben elhárzta magát első Péter az oroszok nagy czárja egy europai körútra, még pedig azon fontos okból, hogy a külföldön szerzett tapasztalatait, rendes katonaság formálását, rendőrség; gyáripart stb. meghonosíthassa országában, — szóval: hogy utat tudjon nyitni a civilizációnak népei közé is.

Először is Hollandiát látogatta meg egy Lefort nevű francia születésű kapitányával, ki annyira kedvence volt, hogy mindenütt magával hordozá. Minden legkisebb zaj nélkül titokban érkeztek meg Amsterdámba, hol azon kezdte a dolgot, hogy menten beiratta magát az indiai hajóhad ácsai közé, s mint közlegény hetekig eldolgozott a többi ácsokkal, kik őt csak egyszerűen Michaelov Péternek hívták, legtávolabbról sem sejtven kilétét.

Nem sokára azután összejárta Angolországot, Olaszont, végre aztán Bécsbe indult, hol mint Péter czár akarván megjelenni, előre küldé egyik megbízottját, hogy számára bizonytalan időre egy egész palotát béreljen ki, s czári méltóságához illőleg szereljen fel.

Első Leopold császár megtudva előre, hogy Péter czár Bécsbe fog jöni, saját egyik fényes lakosztályát engedé át számára, még pedig úgy, hogy vendége ne is tudja kinél lesz szállva.

A palota homlokzatára — mint valami vendéglőnél — egy nagy arany szivet festetett e fel-

irattal: „Ad bonum cor“ a jó szívhez; maga pedig midőn a czárt várták felöltözött szépen vendéglősnek, a császárné pedig szintén valami pin-czérné-félének.

Estve hét óra volt midőn Péter megérkezett.

A vendéglőnek változtatott palota a legparábbul volt kivilágítva, a lépcsőzetet a legdrágább szőnyegek boriták, a talak selyemmel voltak bevonva, a minden kigondolható kényelemmel kibutorzott szobákban czári vacsora várta Pétert.

A kocsijából a vendéglősnek öltözött Leopold császár emelte ki s vezette fel szobájáig, hol a császárné állózetben már várta, s a magas vendég előtt ajtót nyitott.

A czárt meglepte a fény, mely mindenütt előmlött, de különösen a vendéglős-pár finum modora.

„Őn e vendéglő tulajdonosa?” kérde a czár Leopold császártól, ki alázatosan levett főveggel állt az ajtó mellett, várva, ha nem kíván valami rendeletet tenni a vendég.

„Igen is felséges uram, ez pedig itt nőm” felelt a császárnéra mutatva.

„Hm! mondhatom, hogy nem vártam ennyit egy bécsi vendéglőtől sem. Meglehetős útat tettem már Európában, de ilyenre még igazán nem akadtam, — meg vagyok lepelve, — ez egy vendéglőben talán tulságos fény is!”

„Felséged magas meglegedését volt egyedüli törekvésünk megnyerni!”

„Önnek kétségen kívül nagyon vagyonos embernek kell lenni, — én az ilyen fényüzést egyik alattvalómnak sem engedtem meg eddig Muszkaországban,” szolt a czár körülnézve szobája drága butorzatán.

„Pénz dolgában nincs legkevesebb okunk sem panaszkodni.”

Pár óra mulva az étteremben ment a czár estebédezeni.

A felterített asztal kincsein újból nem győzött eleget csodálkozni.

A császári pár oda állott szépen a háta mögé, s szolgáltak annak rende szerint.

A czárnak kitünő jó étvágya volt. A tokaji bor leginkább megnyerte tetszését, mert legtöbbet kérdezősködött róla, sőt Leforttal még vitázott is, hogy a francia pezsgő sem lehet annál jobb, zamatosabb izü.

A vacsora után így szolt a legderültebb kedvvel a császárhoz:

„Nagyon bölcsen tudom, hogy a valójában királyi vacsorát czárilag kell önnek majd megfizetnem, ám de nem fogom sajnálni, mert az igazat megvallva még seholtsem részültem ilyen fogadtatásban!”

„Tapasztalni fogja felséged, igen igen keve-

set fog fizetni, hála az égnek elegendem van arra, hogy vendégeimet jól fogadhassem el, a nélkül, hogy tulságosan fizettetnék velök. Bőven megjutalmazva vagyok akkor, ha Európa egyik legnagyobb monarcháját szegény házamban tisztelhetem!"

„A mi a szegénységet illeti nyugtassa meg magát azzal, hogy még szegényebb emberek is vannak önnél, lássa például nekem nincsen Moskvában ilyen diszes palotám.“

Más nap kíséretével együtt látogatást tett Leopold császárnál.

El lehet gondolni mekkora volt meglepetése, midőn a császár és császárnéban a tegnap estvei vendéglős és feleségére ismert!

Péter czárnak bizonyára nem volt ezuttal panasza a bécsi vendéglősök ellen.

A csalétkül kitett „arany szivet“ emlékül magával vitte Oroszországba. □

T Á R C Z A

HIRHARANG.

□ E folyó hó 25-én Fjollinus János jutalmául adatik: „Hunyadi László.“ Operánknak e legszorgalmasabb tagjától bizonyára nem fogja megvonni pártfogását közönségünk.

□ E folyó hó 19-én tartá meg városunk lelkes fiatalsága „Egylet“ bál cím alatt első és utolsó tánczvigalmát ez évben. Előre is annyit mondhatunk, hogy minden tekintetben reményünkben feljül ütött ki. Jövő számunkban majd részletesebben elmondjuk elejétől a végéig, hogyan mulattunk.

Bel és külföldi vegyes hírek.

□ Remellai Gusztáv írónk a múlt hó 19-én a pesti Komlókert című vendéglőben, több szerb és oláhnak társaságában, bizonyos toasztot iván, ezért két hétre bezáratott. (Delejtől.)

□ A „Párta-egylet.“ A Bajai Közlöny szerkesztőségéhez egy lelkes hölgy levelet intézett, mely a többek között így szól: „En hazámat mindenek felett szeretem; én abban a szép magyar öltözetben a divatnál többet látok; én előttem a nemzeti viselet nagyszerű jelszó, mellyel nemzeti nyelvünk s irodalmunk szent ügyét elválhatlan kapcsolatban találom; e magasztos érzelem nélkül a magyar ruha csak száraz és mellék új divat, hideg káprázat, melynek semmi, de semmi melege, legkissebb hatása és értéke nincs. Tehát minden áron oda kell törekednünk, hogy a „Bajai Közlöny“ életben maradjon, s ki tehet erre nézve többet, mint mi nők! Mi bajai honleányok! ezennel nemzeti egyletet alakítunk, melynek neve „Párta-egylet“ leend, nem mintha pártában kívánánk maradni, hanem, mert a szízi párta szépen jellegezné hazánk iránti tiszta, romlatlan szerelmünket! Ezen egyletnek minden bajai nő tagja, a ki 1-ór a „B. Közlönyre“ előfizet; 2-or minden fiatal embernek ugyan ezt kötelességévé teszi, különben udvarlást tőle el nem fogad; 3-or olyan ügyvéd vagy orvoshoz nem folyamodik, olyan kereskedőnél nem vásárol, olyan

kézművessel nem dolgoztat, ki a „B. K“-t nem járattja; 4-er és végre, önnök is szerkesztő ur kötelességévé tesszük, hogy az előfizetők neveit minél előbb kinyomassa, hogy magunkat ahhoz tarthassuk; de saját érdeke is ugy hozza magával; továbbá lelkére kötjük azt is, hogy mihelyt előfizetői száma a 400-at meghaladja, a lapot magnagyobbítsa, s általában oly érdekessé tegye, a mint csak lehet.“ Eddig tart a levél, mi pedig csak annyit mondunk hozzá: hogy boldog az az ország, melynek ily lelkes leányai vannak! (Hát még az a szerkesztő, a ki olyan városban szerkeszt lapot, hol a nők csak attól fogadják el a szépet, a ki bizonyítványt tud produkálni arról, hogy ő is előfizetett a lapra!)

□ A báró Vai Miklós által mintázott Bersényi szobor a Ferkom műterméből nem sokára Pestre kerül. A talapzatját Gerendai fogja elkészíteni gránitból.

□ A londoni előkelő világot jelenleg két elszöktetés foglalkodtatja. — Egy a legfelsőbb körökhöz tartozó férjes nő, — ki 100,000 tallér évi jövedelemmel bír, Gutney J. lord neje — insával megszökött; hátrahagyott levelében két gyermekét férje gondoskodására bizta, és sajnálatát fejezi ki, hogy szenvedélye zaklatásának nem bír ellent állani. A másik eset érdekesebb. Egy kenti milliomosnak leánya, ki egy segédlelkészt szeretett s atyja parancsára egy gazdag hollandi kereskedőhöz ment nőül, 4 évi együttélés után, a napokban, régi imádotyjával, a lelkészszel megszökött!

□ Ismert írónk Sárosi Gyulát hat hónapi súlyos börtönre ítélték el egy gúnyversezteért, írja a P. N.

Színházi krónika.

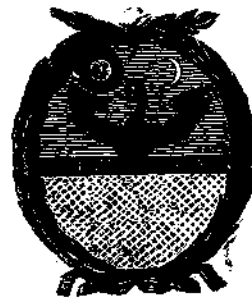
Szombaton, február 18-án, Schinek Jozéfa jutalmául adatott „Linda, Chamounix gyöngye.“ Opera 3 felv. írta Donizetti, olaszból fordította Egressi Béni.

Felelős a szerkesztésért és kiadó HAVI MIHÁLY.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Felsőbb

engedélyvel.

Kolozsvártt, ma, hétfőn, február 20-kán, 1860.

A fennálló országos szini választmány pártfogása és HAVI MIHÁLY igazgatása alatti

dalszintársaság által adatik:

Garabonczás Diák.

Eredeti bohózat 3 felvonásban, írta Munkácsi János, zenéjét írta Páli Elek.

Személyzet:

Villamosi, a sárkányok fejedelme	Paulay.	Egy utas	Tar.
Csillagné, a szerelem	Szabó Eszt.	Szivesiné, özvegy	Bodorfiné.
Könyvesi, a tudomány	Felix.	Julcsa, húga	Pataki R.
Hajdanfi, a történet	Alajos.	Spanyolviasz, vándorszínész, volt	
Jelenfi, a művészet	Szilasi.	director	Gyulai.
Delike, a költészet	Majorházi K.	Mécsesné, színésznő, hajdani szépség	Alajosné.
Vándorfiné, a színészet	Oser J.	Ezetes, korcsmáros	Szűcs.
Angyalfi, szerelemtündérke	Turcsányi L.	Zsákosi, molnár	Simonyi.
Simplicius, tündérországi esősz	Bokor.	Kati, felesége	Lang M.
Csákány Laczi, garabonczás diák	Komáromi.	Páli, molnár legény	Gerecs.
Harsánytorki Mátyás, kántor	Albisi.	Lisztesi, volt molnár	Barta.
Tar István, bíró	Turcsányi.	János gazda	Vadász.
Borkuti Simon, notarius	Palatkai.	Mihály szomszéd	Szabó M.
Pergő Anna, kádárné	Sch. Minka.	Parasztok, nép, togadós, pinczér,	tündérek.

 Holnap és holnapután a színház zárva lesz.

Helyek ára: Zártszék 70 kr. Földszint 42 kr. Altiszti jegy 21 kr.
Karzat 18 kr. osztr. ért.

Kezdeté 6 órakor, vége 8 után.